

Silo, zondag 20 oktober 2019 VRIJ TOT DE ANDER

Korte overdenking als inleiding op nagesprek

Regien Smit

Schriftlezing: 1 Korintiërs 8:1-13

Dit is de vijfde van acht zondagen waarin we met elkaar het thema 'vrijheid' vanuit allerlei invalshoeken uitdiepen. Deze zondag gaat het om vrijheid vanuit het perspectief dat we als relationele wezens met de ander te maken hebben.

Paulus heeft over de vrijheid heel radicale en grote uitspraken gedaan. 'Laat je niets opleggen!' In antwoord op een vraag van de gemeente Korinthe beaamde hij: 'Ja, alles is geoorloofd. Om te vervolgen met 'maar niet alles is goed of opbouwend.' Direct na dat gezegd te hebben weet je, dat dit nadere inhoud vraagt. Mag je dan ook 130 rijden binnen de bebouwde kom? Nee. Mag je dan ook 130 rijden op een snelweg als het donker en nat is? Ja, dat is nog steeds toegestaan, maar doe je er goed aan? En moet je nou spreken van inperking van je vrijheid als je besluit wat langzamer aan te doen?

Het gedeelte dat we vanmorgen hebben gelezen staat ver van ons af. We lezen hier over een vraagstuk, waar wij ons weinig bij kunnen voorstellen. Hoezo moet je in elke vleeshal of bij elke persoon die jou eten aanbiedt vragen of het wel of niet geofferd is? In het Korinthe van die tijd was dit voor de jonge christenen dagelijkse kost. Zij kwamen tot geloof in één God, terwijl alles om hen heen was toegewijd aan allerlei goden. De materiele wereld was volledig verbonden aan het onzichtbare, door magische krachten die het leven beïnvloedden. Voor hen was de wereld nog niet onttoverd. Dat je volgens Paulus inderdaad gewoon vlees kon eten dat aan een afgod geofferd was, moet in de oren van deze christenen heel radicaal hebben geklonken. En sommigen snaptten het en vonden deze vrijheid geweldig: je hoeft nergens meer bang voor te zijn! Geen angst voor magische krachten, geen angst voor geestelijke besmetting! Wat is er mooier dan dit elke dag opnieuw uit te leven! Maar dan zegt Paulus: let wel op je broeder en zuster, die misschien nog niet zover is, want je wilt toch niet dat die door jou na te volgen een terugval krijgt?

Voor ons is de wereld inderdaad onttoverd. Wij kennen geen magische krachten meer toe aan het materiele. Maar in Brazilië bijvoorbeeld, vragen christenen zich wél voortdurend af wat ze wel en niet mogen aanraken, en welke kruispunten ze op vrijdagavond moeten mijden omdat daar aan seances van o.a. Candomblé wordt gedaan. Hun wereld staat bol van geestelijke besmetting waarvan ze moeten worden bevrijd als ze zich ermee inlaten.

Ik heb in de jaren 80 toen ik net gelovig was een Braziliaans zendelingengezin in mijn huis gehad. Met name de man was heel vurig in zijn geloof en vertelde mij heel vaak over de wereld van de duisternis die hij steeds overwon door gebed en vasten. Op een avond zou de film 'the exorcist' op televisie komen. Hij wilde mij persé die film laten kijken, want zei hij: 'als je vrij bent in Christus, dan doet die film je niets.' Ik heb me laten overhalen, maar wat heb ik daar een spijt van gehad. Die afschuwelijke beelden zaten op mijn netvlies geprent en ik had daar nog heel lang last van. Dit vind ik een voorbeeld van wat Paulus in dit gedeelte bedoelt.

Het gekke is, dat ik zelf een aantal jaren later ongeveer hetzelfde heb gedaan. Ik had mijn twee nichtjes te logeren en ik wilde hen zo graag iets van het geloof laten zien dat ik met hen de film van Narnia ben gaan kijken. Maar bij de scene van de leeuw Aslan die gedood wordt, zaten ze allebei

omgedraaid met de handen voor de ogen: 'tante Regien, is het nu voorbij?' En Dirk Jan zei toen tegen mij: voor wie ben jij die film eigenlijk aan het kijken? In mijn verlangen om mijn nichtjes iets mee te geven had ik geen oog voor waar zij nog niet aan toe waren. Ik dacht: dit moet wel kunnen....

Vrijheid in Christus is niet een leeg principe. Het heeft inhoud nodig. En die inhoud is het Koninkrijk van God. Vrijheid in Christus staat in dienst van iets: gerechtigheid en liefde en verbondenheid met God. Deze vrijheid gaat niet in de eerste plaats om wat ik wil, om mijn vrijheid uit te leven, (Paulus noemt dat opgeblazen) maar om wat het teweeg brengt. Is dat dan een grens aan mijn vrijheid? Paulus zegt dat niet met zoveel woorden, maar ik geloof dat omwille van het Koninkrijk Gods afstand doen van iets waar je feitelijk de vrijheid toe hebt *juist* een teken van ware vrijheid is.

Straks gaan we praten over waar je in het leven nou dit soort keuzes tegenkomt, of bent tegengekomen in het leven. Amen.